

12.3.2 De onvoltooid verleden tijd (o.v.t.) / Αόριστος

De o.v.t. wordt gebruikt om een handeling in het verleden uit te drukken, diens continuïteit of herhaling is niet van belang. De continuïteit of herhaling van een handeling in het verleden wordt aangegeven met de “Παρατατικός”, de andere o.v.t in het Grieks.

Χθες πήγα στην πόλη. Gisteren ging ik naar de stad.
Χθες δεν είδα τη Μαρία. Gisteren zag ik Maria niet.

12.3.2.1 Vorming van de o.v.t actief

Kenmerken van de “ αόριστος ” actief

Kenmerkend voor de “ αόριστος ” actief zijn de letters **σ**, (**κ+σ**) **ξ**, (**π+σ**) **ψ** vóór de uitgangen. De uitgangen zijn: **-α**, **-εξ**, **-ε**, **-αμε**, **-ατε**, **-αν**. Bij de “αόριστος” staat het accent altijd op de derde lettergreep vanuit het einde.

Groep A, de 1^e vervoeging

Het augment (voorvoegsel) “έ-”

Werkwoorden die uit slechts twee lettergrepen bestaan, krijgen ervóór een augment, de letter “έ-” met het accent erop. Met deze toevoeging komt het accent op de derde lettergreep te staan. Het augment verdwijnt als de klemtoon niet meer op de “έ-” valt. Sommige werkwoorden krijgen het augment in het werkwoord en niet ervóór, bijvoorbeeld:

περιγράφω-περιέγραψα   υπογράφω – υπέγραψα   εκφράζω-εξέφρασα

Vormingsstappen

De werkwoorden διαβάζω (lezen) en γράφω (schrijven) dienen als voorbeeld:

1. Zoek de stam van de o.t.t. actief (-ω weg laten)
διαβάζω – διαβαζ-   γράφω – γραφ-
2. Verander de laatste letter van de stam van de o.t.t. (tegenwoordige tijd) in **σ**, **ξ** of **ψ**, dit wordt nu de stam van de o.v.t. (verleden tijd).

Als de o.t.t-stam eindigt op:

een klinker of v	–	σ	
κ, γ, χ, χν	–	ξ	
π, β, φ, πτ, φτ, αυ, ευ	–	ψ	(uitzondering: πέφτω-έπεσα)
τ, δ, θ, σ, ζ	–	σ of ξ	

διαβαζ – διαβασ-   γραφ – γραψ-

3. Plaats de uitgangen van de “ αόριστος ” (**-α**, **-εξ**, **-ε**, **-αμε**, **-ατε**, **-αν**) achter de o.v.t-stam en zet het accent op de derde lettergreep vanuit het einde. Heeft het werkwoord maar twee lettergrepen, plaats dan het augment “έ-” met het accent erop.

διάβασ-α	έγραψ-α
διάβασ-εξ	έγραψ-εξ
...	...

Hieronder worden bovenstaande werkwoorden vervoegd:

διάβασ-α	ik las	έγραψ-α	ik schreef
διάβασ-εξ	jij las	έγραψ-εξ	jij schreef
διάβασ-ε	...	έγραψ-ε	...
διαβάσ-αμε		γράψ-αμε	
διαβάσ-ατε		γράψ-ατε	
διάβασ-αν		έγραψ-αν	

Groep B, de 2^e vervoeging

Kenmerken

Bij werkwoorden van de tweede vervoeging wordt vóór de uitgangen een extra lettergreep toegevoegd, de “-ησ-” of soms (-εσ-, -ασ-, -υσ-, -αξ-, -ηξ-, -εψ-). Het augment “έ-” is bij deze

groep werkwoorden, in principe, niet nodig. **Let op:** het werkwoord “ ζω ” (leven) krijgt wel het augment (ζω – έζησα)

Vormingsstappen

Het werkwoord αγαπώ (houden van), γελώ (lachen) en τηλεφωνώ (bellen) dienen als voorbeeld:

1. Zoek de o.t.t-stam actief van het werkwoord (-ω weg laten)

B1	B2
αγαπώ – αγαπ- γελώ – γελ-	τηλεφωνώ – τηλεφων-

2. Plaats de extra lettergreep “ -ησ- ” (of soms -ασ-, -εσ-, -υσ-, -αξ-, -ηξ-, -εψ-) erachter. Dit wordt nu de o.v.t-stam.

B1	B2
αγαπησ- γελασ-	τηλεφωνησ-

3. Plaats de uitgangen van de o.v.t (-α, -εξ, -ε, -αμε, -ατε, -αν) achter de o.v.t-stam en zet het accent op de derde lettergreep vanuit het einde.

B1	B2
αγάπησ-α, αγάπησ-εξ, αγάπησ-ε, ... γέλασ-α, γέλασ-εξ, γέλασ-ε...	τηλεφώνησ-α, τηλεφώνησ-εξ, ...

Hieronder wordt het werkwoord αγαπώ (houden van) in de o.v.t. (verleden tijd) vervoegd:

αγάπησ-α	ik hield van
αγάπησ-εξ	jij hield van
αγάπησ-ε	hij/zij/het hield van
αγαπήσ-αμε	wij hielden van
αγαπήσ-ατε	jullie hielden van/u hield van
αγάπησ-αν	zij hielden van

12.3.2.2 Vorming van de o.v.t. mediumpassief

Kenmerken

De uitgangen van de “ αόριστος ” mediumpassief zijn dezelfde als die van het actief:

-α, -εξ, -ε, -αμε, -ατε, -αν.

Groep A, de 1^e vervoeging

Kenmerken

Kenmerkend voor de “ αόριστος ” mediumpassief van de 1^e vervoeging zijn, meestal, de lettercombinaties **-θηκ-** en **-στηκ-** (volgende lettercombinaties komen ook voor: **-φθηκ-**, **-χθηκ-**, **-φθηκ-**, **-νθηκ-**, **-(αυ)τηκ-**, **-(ευ)τηκ-**) vóór de uitgangen.

Vormingsstappen

De werkwoorden πληρώνομαι (betaald worden) en αγοράζομαι (gekocht worden) worden als voorbeeld gebruikt:

1. Zoek de stam van o.t.t. (-ω, -ομαι weg laten)

πληρώνω-πληρώνομαι – **πληρων-**

αγοράζω-αγοράζομαι – **αγοραζ-**

2. Verander de laatste letter van de o.t.t-stam in **θ**, of **στ**

(of soms in -φτ-, -χτ-, -φθ-, -νθ-, -(αυ)τ-, -(ευ)τ-), dit wordt nu de stam van de o.v.t. mediumpassief

πληρων - πληρωθ-

αγοραζ - αγοραστ-

Enige houvast kunnen, in principe, onderstaande regels bieden:

Als de o.v.t (verleden tijd) actief eindigt op:

-σα - θ of **στ**

-ξα - χτ

-ψα - φτ/φθ

3. Plaats de lettercombinatie **-ηκ-** achter de stam van de o.v.t. mediumpassief:

πληρωθ-ηκ-

αγοραστ-ηκ-

4. Zet de uitgangen van de “ αόριστος ” (-α, -εξ, -ε, -αμε, -ατε, -αν) er achter en zet het accent op de derde lettergreep vanuit het einde.

πληρώθηκα, πληρώθηκες, ...

αγοράστηκα, αγοράστηκες, ...

Hieronder worden bovenstaande werkwoorden vervoegd:

πληρώθηκα	ik werd betaald	αγοράστηκα	ik werd gekocht
πληρώθηκες	jij werd betaald	αγοράστηκες	jij werd gekocht
πληρώθηκε	...	αγοράστηκε	...
πληρωθήκαμε		αγοραστήκαμε	
πληρωθήκατε		αγοραστήκατε	
πληρώθηκαν		αγοράστηκαν	

Groep B, de 2^e vervoeging, B1, B2 en de archaische vervoeging

Kenmerken

Kenmerkend voor de 2^e vervoeging zijn meestal de lettercombinaties **-ήθηκ-** (volgende lettercombinaties komen ook voor maar minder vaak: **έθηκ-**, **-έστηκ-**, **-άστηκ-**, **-άχτηκ-**, **-ήχτηκ-**). Het accentteken staat altijd op de derde lettergreep vanuit het einde.

Vormingsstappen

De werkwoorden αγαπιέμαι (bemind worden), βαριέμαι (zich vervelen), κοιμάμαι (slapen) en διηγούμαι (vertellen) worden als voorbeelden gebruikt:

1. Zoek de stam van o.t.t. (-ώ, -ιέμαι, -άμαι, -ούμαι weg laten)

B1	B2	Archaische vervoeging
αγαπό-αγαπιέμαι – αγαπ- βαριέμαι – βαρ-	κοιμάμαι(κοιμούμαι) – κοιμ-	διηγούμαι – διηγ-

2. Plats achter de stam van o.t.t. de lettercombinaties **-ηθ-** (of één van de volgende lettercombinaties: **-εθ-**, **-εστ-**, **-αστ-**, **-αχτ-**, **-ηχτ-**), dit wordt nu de stam van de o.v.t. mediumpassief

B1	B2	Archaische vervoeging
αγαπ- ηθ- βαρ- εθ-	κοιμ- ηθ-	διηγ- ηθ-

3. Plaats de lettercombinatie **-ηκ-** achter de stam van de o.v.t. mediumpassief:

B1	B2	Archaische vervoeging
αγαπ ηθ-ηκ- βαρ εθ-ηκ-	κοιμ ηθ-ηκ-	διηγ ηθ-ηκ

4. Zet de uitgangen van de “ αόριστος ” (-α, -εξ, -ε, -αμε, -ατε, -αν) er achter en zet het accent op de derde lettergreep vanuit het einde.

B1	B2	Archaische vervoeging
αγαπή θηκα, αγαπήθηκες, ... βαρέ θηκα, βαρέθηκες, ...	κοιμή θηκα, κοιμήθηκες, ...	διηγή θηκα, διηγήθηκες, ...

Hieronder wordt één werkwoord van iedere groep vervoegd:

B1	B2	Archaïsche vervoeging
αγαπήθηκα ik werd bemind αγαπήθηκες jij werd bemind αγαπήθηκε ...	κοιμήθηκα ik sliep κοιμήθηκες jij sliep κοιμήθηκε ...	διηγήθηκα ik vertelde διηγήθηκες jij vertelde διηγήθηκε ...
αγαπηθήκαμε αγαπηθήκατε αγαπήθηκαν	κοιμηθήκαμε κοιμηθήκατε κοιμήθηκαν	διηγηθήκαμε διηγηθήκατε διηγήθηκαν